

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ DẠY HỌC PHÂN HÓA MÔN LỊCH SỬ - ĐỊA LÍ CẤP TRUNG HỌC CƠ SỞ

ĐINH VĂN ĐẠI
Trường Đại học Sài Gòn

Nhận bài ngày 25/6/2026. Sửa chữa xong 10/7/2026. Duyệt đăng 15/7/2026.

Abstract

This study examines the theoretical foundations of managing differentiated instruction in History and Geography at lower secondary schools in accordance with the competency- and quality-oriented approach of Vietnam's 2018 General Education Curriculum. Based on an analysis of relevant scientific literature and current regulatory documents, the article systematizes the principal components of differentiated instruction management, including the management of instructional objectives, curriculum content, teaching methods, modes of instructional organization, students' learning activities, and the assessment of learning outcomes. The findings indicate that the coordinated management of these components is essential to ensuring the effective implementation of differentiated instruction and improving the quality of History and Geography education at lower secondary schools. The study provides a theoretical reference for educational administrators and teachers in organizing and managing teaching and learning activities to meet the requirements of ongoing general education reform.

Keywords: Differentiated instruction, educational management, History and Geography, lower secondary schools.

1. Đặt vấn đề

Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo và việc triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đặt ra yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học và công tác quản lý nhà trường theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh (HS). Trong đó, dạy học phân hóa được xác định là một định hướng quan trọng nhằm đáp ứng sự khác biệt về năng lực, nhu cầu và phong cách học tập của người học, tạo cơ hội để mỗi HS phát huy tối đa tiềm năng của mình. Theo Trương Minh Khải, Phan Đức Duy và Phạm Đình Văn (2025), dạy học phân hóa là cách tiếp cận phù hợp với xu thế đổi mới giáo dục hiện nay, góp phần nâng cao chất lượng dạy học và thực hiện hiệu quả mục tiêu giáo dục toàn diện. Đối với môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở (THCS), việc tổ chức dạy học phân hóa có ý nghĩa quan trọng trong phát triển phẩm chất, năng lực lịch sử, năng lực địa lí và các năng lực chung của HS; đồng thời đòi hỏi giáo viên (GV) phải được bồi dưỡng về chuyên môn, phương pháp và năng lực tổ chức dạy học tích hợp (Nguyễn Thị Phú, 2019). Từ góc độ quản lý giáo dục, quản lý dạy học phân hóa là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra việc triển khai các hoạt động dạy học nhằm bảo đảm mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực HS. Nội dung quản lý bao gồm xây dựng kế hoạch dạy học, chỉ đạo đổi mới phương pháp, bồi dưỡng đội ngũ GV, đổi mới kiểm tra, đánh giá và bảo đảm các điều kiện thực hiện. Theo Lê Thị Thanh Thủy và Phạm Phương Tâm (2020), quản lý hoạt động dạy học cần được triển khai đồng bộ theo các chức năng quản lý để nâng cao chất lượng giáo dục; trong khi Phan Tấn Hùng, Đậu Thị Hòa và Cao Thị Hoa (2025) nhấn mạnh việc quản lý dạy học theo định hướng phát triển năng lực phải gắn với đổi mới phương pháp, kiểm tra, đánh giá và phát triển đội ngũ GV. Các nghiên cứu thực tiễn cho thấy việc quản lý dạy học môn Lịch sử - Địa lí ở các trường THCS vẫn còn những hạn chế như năng lực tổ chức dạy học phân hóa của GV chưa đồng đều, công tác chỉ đạo chuyên môn và kiểm tra, đánh giá chưa thật sự hiệu quả, ảnh hưởng đến chất lượng triển khai Chương trình Giáo dục phổ

Email: Dinhvandainb1998@gmail.com

thông 2018 (Sử Ngọc Anh & Nguyễn Thị Hạnh, 2026). Do đó, nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp THCS có ý nghĩa quan trọng trong việc hoàn thiện nhận thức khoa học, đồng thời làm nền tảng để đề xuất các giải pháp quản lý phù hợp, góp phần nâng cao chất lượng dạy học và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tầm quan trọng của quản lý hoạt động dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực HS, quản lý hoạt động dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí ở cấp THCS có vai trò quan trọng trong việc bảo đảm triển khai dạy học một cách đồng bộ, khoa học và đúng mục tiêu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Thông qua các chức năng lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra, nhà quản lý định hướng, hỗ trợ GV thực hiện hiệu quả dạy học phân hóa, hạn chế sự thiếu thống nhất trong quá trình tổ chức dạy học (Trần Kiểm & Nguyễn Xuân Thức, 2012). Bên cạnh đó, quản lý hoạt động dạy học phân hóa góp phần nâng cao năng lực chuyên môn của GV thông qua công tác bồi dưỡng, hỗ trợ và đổi mới phương pháp dạy học, đồng thời bảo đảm sự phù hợp giữa nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học và đặc điểm của HS. Đây là điều kiện quan trọng để nâng cao chất lượng dạy học môn Lịch sử - Địa lí, phát huy tiềm năng của người học và thực hiện hiệu quả mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018). Ngoài ra, quản lý hiệu quả hoạt động dạy học phân hóa còn góp phần sử dụng hợp lý các nguồn lực của nhà trường, thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá và nâng cao chất lượng giáo dục. Vì vậy, quản lý dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí không chỉ là yêu cầu tất yếu trong quản lý nhà trường mà còn là yếu tố quan trọng góp phần thực hiện thành công mục tiêu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay (Trần Kiểm & Nguyễn Xuân Thức, 2012).

2.2. Cơ sở lý luận về quản lý dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở

2.2.1. Quản lý mục tiêu dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở

Mục tiêu dạy học là căn cứ định hướng toàn bộ quá trình tổ chức và quản lý hoạt động dạy học. Trong dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí ở cấp THCS, quản lý mục tiêu hướng đến bảo đảm sự thống nhất giữa yêu cầu cần đạt của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 với đặc điểm, năng lực và nhu cầu học tập của từng nhóm HS. Điều này đòi hỏi nhà trường không chỉ quản lý việc thực hiện mục tiêu chung của chương trình mà còn chỉ đạo GV cụ thể hóa mục tiêu theo từng chủ đề, bài học và đối tượng HS nhằm tạo cơ hội cho mỗi HS phát triển phù hợp với năng lực của mình (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018; Trần Kiểm & Nguyễn Xuân Thức, 2012). Trọng tâm của quản lý mục tiêu là tổ chức xây dựng kế hoạch giáo dục, hướng dẫn GV xác định mục tiêu dạy học theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực, đồng thời bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu, nội dung, phương pháp và kiểm tra, đánh giá. Thông qua sinh hoạt chuyên môn, dự giờ và kiểm tra hồ sơ, cán bộ quản lý có thể theo dõi mức độ hiện thực hóa mục tiêu trong từng hoạt động dạy học, từ đó kịp thời hỗ trợ và điều chỉnh những hạn chế phát sinh. Theo Lê Thị Thanh Thủy và Phạm Phương Tâm (2020), quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực cần lấy kết quả phát triển của HS làm căn cứ đánh giá hiệu quả quản lý. Bên cạnh đó, việc quản lý mục tiêu cần gắn với bồi dưỡng năng lực chuyên môn của GV trong thiết kế mục tiêu phân hóa và lựa chọn các mức độ yêu cầu phù hợp với từng nhóm HS. Nghiên cứu của Phan Minh Tiến và Vũ Thị Huyền (2025) cho thấy việc xác định rõ mục tiêu dạy học kết hợp với tăng cường chỉ đạo chuyên môn góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học môn Lịch sử - Địa lí ở trường THCS. Vì vậy, quản lý mục tiêu không chỉ bảo đảm tính định hướng của quá trình dạy học mà còn tạo nền tảng cho việc triển khai hiệu quả các nội dung quản lý khác trong dạy học phân hóa.

2.2.2. Quản lý việc thực hiện nội dung chương trình dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở

Quản lý việc thực hiện nội dung chương trình là nội dung trọng tâm của quản lý chuyên môn, nhằm bảo đảm GV triển khai đầy đủ yêu cầu cần đạt của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, đồng thời vận dụng linh hoạt nội dung dạy học theo định hướng phân hóa. Đối với môn Lịch sử - Địa lí, công tác quản lý không chỉ hướng đến việc bảo đảm tính thống nhất của chương trình mà còn tạo điều kiện để

GV lựa chọn, điều chỉnh ngữ liệu, chủ đề và nhiệm vụ học tập phù hợp với năng lực, hứng thú và đặc điểm nhận thức của từng nhóm HS. Đây là cơ sở để thực hiện mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực người học trong bối cảnh đổi mới giáo dục phổ thông (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018; Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm, 2020). Nội dung quản lý tập trung vào việc chỉ đạo xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục của nhà trường, kế hoạch dạy học của tổ chuyên môn và GV; kiểm soát tiến độ thực hiện chương trình; đồng thời bảo đảm sự thống nhất giữa nội dung dạy học với mục tiêu, phương pháp và kiểm tra, đánh giá. Bên cạnh việc thực hiện đúng quy định của chương trình, nhà trường cần khuyến khích GV tích hợp kiến thức liên môn, khai thác các vấn đề thực tiễn địa phương và thiết kế các nhiệm vụ học tập có mức độ phù hợp với từng đối tượng HS nhằm nâng cao hiệu quả dạy học phân hóa. Hiệu quả quản lý nội dung chương trình phụ thuộc vào công tác kiểm tra, giám sát và hỗ trợ chuyên môn của nhà trường thông qua dự giờ, kiểm tra hồ sơ, sinh hoạt tổ chuyên môn và đánh giá việc thực hiện kế hoạch giáo dục. Nguyễn Thanh Luận, Trần Thị Ngọc Giàu và Nguyễn Hoàng Phúc (2021) cho rằng việc triển khai môn Lịch sử - Địa lý theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 vẫn gặp nhiều khó khăn về nội dung và tổ chức dạy học, do đó cần tăng cường chỉ đạo chuyên môn và bồi dưỡng GV để bảo đảm chất lượng thực hiện chương trình. Vì vậy, quản lý nội dung chương trình không chỉ bảo đảm tính thống nhất trong thực hiện chương trình mà còn tạo điều kiện để dạy học phân hóa được triển khai linh hoạt, phù hợp với thực tiễn và đáp ứng yêu cầu phát triển năng lực của HS.

2.2.3. Quản lý việc sử dụng phương pháp dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lý cấp trung học cơ sở

Phương pháp dạy học là yếu tố quyết định mức độ hiện thực hóa mục tiêu dạy học phân hóa trong thực tiễn. Vì vậy, quản lý việc sử dụng phương pháp dạy học không chỉ hướng đến yêu cầu đổi mới phương pháp theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 mà còn bảo đảm GV lựa chọn và vận dụng các phương pháp phù hợp với đặc điểm của môn học và sự khác biệt về năng lực, hứng thú, phong cách học tập của HS. Đối với môn Lịch sử - Địa lý, việc kết hợp linh hoạt các phương pháp như dạy học theo vấn đề, dạy học hợp tác, nghiên cứu tình huống, dự án và trải nghiệm góp phần phát huy tính tích cực, chủ động và năng lực vận dụng kiến thức của người học (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018; Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm, 2020). Quản lý nội dung này tập trung vào việc chỉ đạo GV thiết kế hoạt động học tập theo hướng phân hóa, lựa chọn phương pháp phù hợp với mục tiêu, nội dung bài học và từng nhóm HS; đồng thời tăng cường sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học, dự giờ, góp ý và chia sẻ kinh nghiệm nhằm nâng cao năng lực đổi mới phương pháp dạy học. Hoạt động kiểm tra chuyên môn cần chú trọng đánh giá hiệu quả vận dụng phương pháp trong phát triển phẩm chất, năng lực HS thay vì chỉ xem xét việc thực hiện đúng quy trình giảng dạy. Để nâng cao hiệu quả quản lý, nhà trường cần gắn việc đổi mới phương pháp dạy học với công tác bồi dưỡng GV và khai thác các mô hình dạy học hiện đại phù hợp với đặc trưng môn học. Nguyễn Thanh Luận, Trần Thị Ngọc Giàu và Nguyễn Hoàng Phúc (2021) cho rằng đổi mới phương pháp là yêu cầu cấp thiết trong triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 đối với môn Lịch sử - Địa lý; trong khi Chu Thị Mai Hương và Nguyễn Thị Thanh Thúy (2023) khẳng định việc vận dụng giáo dục STEAM góp phần phát triển năng lực giải quyết vấn đề, tư duy sáng tạo và tăng cường hứng thú học tập của HS. Do đó, quản lý phương pháp dạy học cần được xem là động lực thúc đẩy đổi mới hoạt động dạy học và nâng cao chất lượng dạy học phân hóa trong nhà trường THCS.

2.2.4. Quản lý hình thức tổ chức dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lý cấp trung học cơ sở

Hình thức tổ chức dạy học là thành tố bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học trong quá trình thực hiện chương trình. Đối với dạy học phân hóa, quản lý hình thức tổ chức dạy học tập trung vào việc lựa chọn và kiểm soát các hình thức tổ chức phù hợp với yêu cầu cần đạt của môn học và đặc điểm của từng nhóm HS. Việc đa dạng hóa hình thức tổ chức, như dạy học theo nhóm, học tập dự án, hoạt động trải nghiệm hay học tập thực địa, không chỉ làm phong phú môi trường học tập mà còn tạo cơ sở để GV thực hiện hiệu quả các chiến lược dạy học phân hóa theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018). Nội dung quản lý bao gồm chỉ đạo xây dựng kế hoạch tổ chức dạy học phù hợp với từng chủ đề, phân công thực hiện, bảo đảm các điều kiện về cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và học liệu, đồng thời kiểm tra việc vận dụng các hình thức

tổ chức trong quá trình dạy học. Thông qua dự giờ, sinh hoạt chuyên môn và đánh giá kế hoạch bài dạy, cán bộ quản lý có cơ sở xem xét mức độ phù hợp giữa hình thức tổ chức với mục tiêu phát triển phẩm chất, năng lực HS, từ đó điều chỉnh hoạt động chuyên môn khi cần thiết (Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm, 2020). Hiệu quả quản lý hình thức tổ chức dạy học phụ thuộc vào sự đồng bộ giữa chỉ đạo chuyên môn và các điều kiện bảo đảm thực hiện. Nguyễn Thanh Luận, Trần Thị Ngọc Giàu và Nguyễn Hoàng Phúc (2021) cho rằng việc đa dạng hóa hình thức tổ chức là một trong những giải pháp nâng cao chất lượng dạy học môn Lịch sử - Địa lí theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Đồng thời, nghiên cứu của Chu Thị Mai Hương và Nguyễn Thị Thanh Thúy (2023) cho thấy việc tổ chức dạy học theo chủ đề kết hợp giáo dục STEAM góp phần nâng cao năng lực hợp tác, sáng tạo và vận dụng kiến thức của HS. Vì vậy, quản lý hình thức tổ chức dạy học cần được thực hiện theo hướng bảo đảm tính linh hoạt, tính khả thi và tính hiệu quả của quá trình dạy học phân hóa.

2.2.5. Quản lý hoạt động học tập phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở của học sinh

Quản lý hoạt động học tập của HS là nội dung trung tâm của quản lý dạy học phân hóa, bởi hiệu quả của quá trình dạy học được phản ánh thông qua sự tiến bộ và mức độ đạt được của người học. Trong môn Lịch sử - Địa lí, quản lý hoạt động học tập không chỉ bảo đảm HS hoàn thành các yêu cầu cần đạt của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 mà còn đáp ứng sự khác biệt về năng lực, hứng thú và phong cách học tập của từng cá nhân. Do đó, công tác quản lý cần hướng đến việc tổ chức các hoạt động học tập đa dạng, tạo cơ hội để mỗi HS tham gia, trải nghiệm và phát huy năng lực theo khả năng của mình (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018; Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm, 2020). Nội dung quản lý tập trung vào việc chỉ đạo GV thiết kế nhiệm vụ học tập theo nhiều mức độ, hướng dẫn HS lựa chọn phương pháp học phù hợp và theo dõi quá trình thực hiện nhiệm vụ của từng nhóm đối tượng. Đồng thời, nhà trường cần quản lý việc tổ chức các hoạt động học tập hợp tác, nghiên cứu, trải nghiệm và vận dụng kiến thức vào thực tiễn; kết hợp giữa theo dõi quá trình học tập với tư vấn, hỗ trợ HS nhằm phát huy năng lực của HS khá, giỏi và kịp thời hỗ trợ HS còn gặp khó khăn. Nguyễn Thanh Luận, Trần Thị Ngọc Giàu và Nguyễn Hoàng Phúc (2021) cho rằng việc tổ chức hoạt động học tập phù hợp với đặc điểm người học là điều kiện quan trọng để nâng cao chất lượng dạy học môn Lịch sử - Địa lí theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Hiệu quả quản lý hoạt động học tập phụ thuộc vào khả năng xây dựng môi trường học tập tích cực, trong đó HS được khuyến khích tự học, tự đánh giá và hợp tác trong quá trình chiếm lĩnh tri thức. Theo Chu Thị Mai Hương và Nguyễn Thị Thanh Thúy (2023), việc tổ chức các chủ đề học tập theo định hướng STEAM góp phần phát triển năng lực giải quyết vấn đề và tư duy sáng tạo; đồng thời, Nguyễn Thị Bích Thủy và Nguyễn Văn Hiếu (2019) khẳng định các hoạt động học tập theo định hướng phát triển năng lực giúp nâng cao tính chủ động và khả năng vận dụng kiến thức của HS. Vì vậy, quản lý hoạt động học tập cần được thực hiện theo hướng lấy sự tiến bộ của HS làm thước đo chất lượng dạy học phân hóa.

2.2.6. Quản lý hoạt động kiểm tra kết quả học tập phân hóa môn Lịch sử - Địa lí cấp trung học cơ sở

Kiểm tra, đánh giá là chức năng quan trọng của quản lý dạy học, đồng thời là căn cứ phản ánh mức độ thực hiện mục tiêu giáo dục và hiệu quả của quá trình dạy học phân hóa. Trong môn Lịch sử - Địa lí, quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá cần bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu, nội dung, phương pháp dạy học với yêu cầu cần đạt của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018; đồng thời phản ánh chính xác mức độ hình thành phẩm chất, năng lực của từng nhóm HS. Việc quản lý phải bảo đảm tính khách quan, công bằng, toàn diện và phù hợp với đặc điểm của đối tượng HS, qua đó cung cấp thông tin tin cậy để điều chỉnh hoạt động dạy học và nâng cao chất lượng giáo dục (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018; Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm, 2020).

Nội dung quản lý tập trung vào việc chỉ đạo xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá; quản lý việc thiết kế công cụ đánh giá, tiêu chí đánh giá và quy trình tổ chức kiểm tra theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực HS. Nhà trường cần kiểm soát việc sử dụng đa dạng các hình thức đánh giá, kết hợp giữa đánh giá thường xuyên và đánh giá định kỳ; giữa đánh giá của GV, tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng nhằm phản ánh đầy đủ kết quả học tập của HS. Đồng thời, hệ thống câu hỏi, bài tập và tiêu chí đánh

giá cần được xây dựng theo các mức độ nhận thức, bảo đảm khả năng phân hóa, đánh giá đúng năng lực của từng đối tượng HS. Phạm Quốc Thái (2019) và Phạm Đình Văn, Lê Thái Minh Long (2022) đều khẳng định việc xây dựng công cụ đánh giá theo định hướng năng lực là điều kiện quan trọng để nâng cao độ tin cậy, tính khách quan và giá trị của kết quả đánh giá.

Hiệu quả quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá được thể hiện ở việc sử dụng kết quả đánh giá như một căn cứ để điều chỉnh kế hoạch dạy học, đổi mới phương pháp giảng dạy, hỗ trợ HS và nâng cao chất lượng quản lý chuyên môn. Vì vậy, cán bộ quản lý cần thường xuyên kiểm tra việc thực hiện quy chế chuyên môn, phân tích kết quả học tập, giám sát chất lượng để kiểm tra và tổ chức đánh giá nhằm bảo đảm tính chuẩn hóa, minh bạch và khách quan trong toàn bộ quá trình đánh giá. Theo Lưu Võ Loan Tâm, Nguyễn Đăng Trung, Nguyễn Quốc Vũ (2025), đổi mới kiểm tra, đánh giá chỉ phát huy hiệu quả khi được triển khai đồng bộ với đổi mới phương pháp dạy học và quản lý chuyên môn. Do đó, quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá không chỉ là khâu kiểm soát chất lượng mà còn là cơ chế phản hồi quan trọng, góp phần nâng cao hiệu quả dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lý ở trường THCS.

3. Kết luận

Dạy học phân hóa là một định hướng quan trọng của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 nhằm đáp ứng sự khác biệt của HS và phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực người học. Đối với môn Lịch sử - Địa lý ở cấp THCS, quản lý hoạt động dạy học phân hóa có vai trò định hướng, tổ chức và kiểm soát quá trình dạy học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và thực hiện hiệu quả mục tiêu đổi mới giáo dục. Việc quản lý cần được thực hiện đồng bộ trên các nội dung như quản lý mục tiêu, nội dung chương trình, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học, hoạt động học tập của HS và kiểm tra, đánh giá kết quả học tập theo hướng phân hóa. Trên cơ sở tổng hợp các quan điểm lý luận và kết quả nghiên cứu liên quan, chương này đã xây dựng cơ sở lý luận về quản lý hoạt động dạy học phân hóa môn Lịch sử - Địa lý ở cấp THCS, làm rõ các khái niệm, vai trò và nội dung quản lý chủ yếu. Đây là cơ sở khoa học quan trọng để phân tích thực trạng quản lý hoạt động dạy học phân hóa, đồng thời đề xuất các biện pháp quản lý phù hợp nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Lịch sử - Địa lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong giai đoạn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông môn Lịch sử và Địa lý*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Chu Thị Mai Hương & Nguyễn Thị Thanh Thúy (2023). Tổ chức dạy học chủ đề Lịch sử và Địa lý cho học sinh ở trường trung học cơ sở thông qua giáo dục STEAM. *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, 19(Số đặc biệt 2), 44–48.
- Lê Thị Thanh Thủy & Phạm Phương Tâm (2020). Quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh trong nhà trường phổ thông. *Tạp chí Giáo dục*, (492), 46–50.
- Lưu Võ Loan Tâm, Nguyễn Đăng Trung, & Nguyễn Quốc Vũ (2025). Thực trạng hoạt động dạy học môn Địa lý ở các trường trung học phổ thông công lập tại Thành phố Hồ Chí Minh. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 14(075), 128–140.
- Nguyễn Thanh Luận, Trần Thị Ngọc Giàu, & Nguyễn Hoàng Phúc (2021). Thực trạng và giải pháp cho dạy học môn Lịch sử và Địa lý cấp trung học cơ sở ở tỉnh Cà Mau theo Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018. *Tạp chí Giáo dục*, 498(2), 20–25.
- Nguyễn Thị Bích Thủy & Nguyễn Văn Hiếu (2019). Phát triển năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo cho HS thông qua dạy học phân môn Địa lý cấp trung học cơ sở. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ*, 55(Chuyên đề Giáo dục), 118–126.
- Nguyễn Thị Phú (2019). Giải pháp đào tạo và bồi dưỡng giáo viên trung học cơ sở đáp ứng dạy học tích hợp môn Lịch sử và Địa lý. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh*, 16(1), 176–186.
- Phạm Đình Văn & Lê Thái Minh Long (2022). Thiết kế khung kiểm tra, đánh giá năng lực nghiên cứu khoa học trong dạy học môn Khoa học tự nhiên của học sinh trung học cơ sở. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh*, 19(2), 240–253.
- Phạm Quốc Thái (2019). Thiết kế mẫu đề kiểm tra học kì I môn Địa lý cho học sinh cấp trung học cơ sở theo hướng kết hợp giữa tự luận và trắc nghiệm. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh*, (22), 55–67.
- Phan Tấn Hùng, Đậu Thị Hòa & Cao Thị Hoa (2025). Một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động dạy học môn Địa lý theo hướng phát triển năng lực ở trường trung học phổ thông. *Tạp chí Giáo dục*, 25(3), 156–160.
- Sử Ngọc Anh & Nguyễn Thị Hạnh (2026). Thực trạng quản lý hoạt động dạy học môn Lịch sử và Địa lý tại một số trường trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Hải Phòng. *Tạp chí Giáo dục*, 26(Số đặc biệt 8), 243–250.
- Trần Kiểm & Nguyễn Xuân Thức (2012). *Đại cương khoa học quản lý và quản lý giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm.
- Trương Minh Khôi, Phan Đức Duy, & Phạm Đình Văn (2025). Một số vấn đề lý luận về dạy học phân hóa theo phong cách học tập: Tiếp cận mô hình của Honey và Mumford. *Tạp chí Giáo dục*, 25(1), 1–6.